

Dominees en Kaaskoppen

Caïro, 26 mei 2017. Dit jaar heb ik al heel wat Nederlanders mogen verwelkomen. In januari vond net als vorig jaar een GZB-predikantenreis naar Egypte plaats. Hieronder ziet u links van de koptisch-orthodoxe paus Tawadros II ds. Christiaan Olie, ds. Peter de Groot, ds. Alfred Post en ds. Jan Ouwehand (GZB) en rechts van hem ds. Hans Breugem, ds. Gerben Roest, ds. Aalt Visser en ds. Bert Weerd.

In mei waren onder het motto “Kaaskoppen in Caïro” HGJB-jongeren op bezoek om kennis te maken met kerk, christenen en cultuur in Egypte. Zo ontvingen Elizabeth Vroegindewij, Auke de Wit, Jan-Willem Bout (HGJB), Sarah van de Weerd, Björn van Veelen (HGJB) en Karel Kornet in het Sint-Antoniusklooster bij de Rode Zee onderwijs van vader Ruweis. Dit najaar hoort u wellicht meer van hen.

Al vieren we 't hier niet: gezegend Pinksteren! *Willem-Jan*

Van bommen en een nieuw begin

Palmzondag werd Egypte opgeschrikt door een bom in een kerk in de stad Tanta, zo'n 100 km ten noorden van Caïro, en even later ook nog door een bom bij een kerk in Alexandrië, zo'n 225 km ten noordwesten van Caïro. Het zijn niet de eerste bommen: afgelopen december was er al een bom in een kerk hier in de wijk Abbaseya ontploft. En het zullen ook de laatste bommen niet zijn: IS heeft meer aanslagen in het vooruitzicht gesteld.* Ons seminarie is niet het meest voor de hand liggende doelwit, maar voor de zekerheid is enkele weken geleden bij de ingang van het terrein toch maar een detectiepoortje geplaatst.

Maar zelfs als er geen nieuwe bommen komen, is de schade enorm, en zeker niet alleen aan gebouwen. Kinderen die de bebloede lichaamsdelen van hun leeftijdsgenootjes hebben zien rondslingeren (letterlijk in de kerk of via de foto's die overal op Facebook zijn verspreid) – wat doet dit met hen, nu en in de toekomst? Mensen reageerden hier dan ook echt dankbaar op het teken van bemoediging dat de Noorderkerkgemeente in Amsterdam hen toezond: een foto van een 'menselijk kruis' (eerste foto rechts) dat de gemeente had gevormd door na de Goede Vrijdag-dienst met kaarsjes in een kruisvorm te gaan staan, uit verbondenheid met de lijdende kerk in Egypte.

En toch, hoe erg de bommen ook zijn, er is meer te vertellen over de kerk in Egypte. De andere foto's hiernaast zijn genomen in een nieuwe volkswijk in Caïro, de tweede en derde afgelopen januari en de laatste twee deze meimaand. Ds. Ekram (vierde foto) is enkele jaren geleden nog tijdens zijn studie met pastoraal werk begonnen in deze wijk en zo zijn christenen die in deze wijk waren komen wonen maar nog geen kerk hadden samen een gemeente gaan vormen. Afgelopen januari werd er al hard gebouwd aan een eigen kerk (derde foto), maar kwam men nog bijeen in een tijdelijk zaaltje (tweede foto – de lege stoelen die u ziet waren even later allemaal bezet).

Nu in mei is de nieuwe kerk alvast in gebruik genomen (vierde en vijfde foto), hoewel hij nog lang niet klaar is: er zit nog geen glas in de ramen, de muren zijn nog niet afgewerkt, vloertegels zijn net geleverd maar nog niet gelegd, aan de bovenverdieping wordt nog gebouwd, etc.

De opzet van het gebouw weerspiegelt de visie van de gemeente en van de raad die deze nieuwe gemeente begeleid: de kerk heeft een geestelijke en een maatschappelijke/diaconale functie. Het gebouw is er voor kerkdiensten, zondagsschool, kerkelijk jeugdwerk, etc., maar op de begane grond (onder de eigenlijke kerkzaal) zijn er ook ruimtes voor medische dienstverlening (die is er verder niet in deze nieuwe volkswijk) en de bovenverdieping is voor een kinderopvang/peuterspeelzaal die tot nu toe in een gehuurde ruimte wordt aangeboden. Zo kan de gemeente de noden en behoeften van mensen in de wijk tegemoet komen en tegelijk goodwill, relaties en vertrouwen opbouwen en een "goede reuk" verspreiden.

Zie over kerkbouw in de volkswijken van Caïro ook: gzb.nl/over-gzb/projecten-werkvelden/project/?id=242.

**Net na het afronden van deze brief (vrijdag 26 mei rond het middaguur) bereikt mij het verschrikkelijke bericht dat vandaag tientallen christenen, onder wie veel kinderen, zijn vermoord en verwond terwijl ze op weg waren naar een klooster zo'n 200 km ten zuiden van Caïro. Zie wjd.nl/het-bloed-van-minya.*

Varkens kijken

“Wil je onze varkens zien?” vraagt Abanoub* plotseling. Hij is tuktukchauffeur en maakt in zijn driewieler met twee Nederlandse “Kaaskoppen” (zie pag. 1) en mijzelf een rondritje door de vuilnisophalerswijk rond de beroemde rotskerk aan de voet van de berg Moqattam. Voor ons is het tochtje niet zomaar voor de fun. Nee, het staat in het kader van kennismaking met de arme kant van Caïro. Een nobel maar ook lastig leerdoel. Stap je als mens op je medemens af en zeg je: “Omdat ik een leerervaring op wil doen, moet jij me laten zien in welke armoede je leeft”? Of zoek je een manier om stiekem te gluren bij je arme burens?

De tuktukrit lijkt een redelijke oplossing: de chauffeur komt uit de wijk en mag van ons zelf de route kiezen. Over een bezoek aan zijn huis hebben we het bij het instappen niet gehad: Abanoub is geen organisator van tours door de wijk, maar gewoon een tuktukchauffeur als zovelen die voor een kwart euro mensen naar hun bestemming in de wijk brengen. Maar onderweg vraagt hij het opeens: “Wil je onze varkens zien?” Voordat ik goed en wel heb kunnen overleggen, is hij al gestopt en laat hij ons uitstappen.

Zijn wij verbaasd, Abanoub's moeder is het niet minder als wij opeens de deur binnenstappen en via een donkere ruimte naar de achterplaats lopen. Ik volg niet exact wat ze tegen haar zoon zegt, maar op haar gezichtsuitdrukking afgaand voelt ze zich overvallen en moet het zoiets zijn als: “Dat kun je toch niet maken, dat je zomaar onaangekondigd buitenlanders onze nederige woning binnen brengt.”

Ik wil al beleefd zeggen: “Als het niet uitkomt, laat dan maar,” maar Abanoub wenkt ons gewoon door te lopen naar het achterplaatsje waar een hoop vuilnis ligt en het varkenskot staat. Het is duidelijk dat de beesten leven van de voedselresten die uit het afval zijn gesorteerd. “Die varkens zijn ons brood,” legt Abanoub uit, “door ze te fokken en te verkopen voor het vlees kunnen we zelf leven.” Wanneer we de beesten hebben gezien en de geuren voldoende tot ons door hebben laten dringen, gaat Abanoub ons voor om ons van achter binnendoor weer bij de weg te brengen waar de tuktuk staat.

Maar dan klampt zijn moeder mij, die als achterste loopt, opeens aan. Ze is haar schrik voorbij en klaagt haar nood uit: haar man heeft problemen en kan niets meer voor de kost doen. Met de varkens, vuilnis sorteren en de tuktuk zorgen Abanoub en zichzelf ervoor dat het gezin (er zijn ook twee dochters) net rond kan komen. De priester in de wijk zorgt voor eenvoudige doktershulp, maar ze wijst onder andere op haar been dat er slecht uitziet: daar heb je een dokter van buiten de wijk voor nodig en dat kost geld. En vooral: Abanoub nadert de leeftijd om te gaan trouwen, maar hoe kunnen ze ooit een appartement voor hem betalen? “Bid voor ons,” smeekt ze en laat me dan gaan. Om geld vraagt ze niet, ongetwijfeld erop vertrouwend dat we Abanoub straks iets meer zullen betalen dan de standaard ritprijs.

**Abanoub heet eigenlijk anders. Omdat alleen christenen varkens fokken, is voor deze typisch koptische naam gekozen.*

Kort nieuws (1)

Deeltijdopleiding Minya. Najaar 2012 begon ons seminarie een deeltijdprogramma in Minya (250 km ten zuiden van Caïro) en gaf ik daar het vak “systematische theologie” (dogmatiek). Dit voorjaar reisde ik opnieuw een aantal keren naar Minya, ditmaal om “Bijbelse theologie” te geven. Voor sommige studenten was dit het laatste vak dat ze nog moesten volgen: begin juni hopen de eerste studenten uit Minya af te studeren. Ze hebben in deze vijf jaar een masterprogramma voltooid dat vergelijkbaar is met twee jaar voltijdstudie (120 erts voor de kenners).

Jongerenbijeenkomst. Eén van mijn studenten in Minya is betrokken bij zowel het landelijke als het plaatselijke jeugdwerk en nodigde mij uit om aansluitend aan een college ook tijdens een bijeenkomst in de kerk voor 15-18-jarigen (zie foto) te spreken over “Gods wil en menselijke vrijheid” – een wat abstracte titel die echter samenhang met tal van praktische vragen die hij bij de jeugd tegenkwam.

Studiebijeenkomst. Psalm 58 is geen geliefde psalm. “O God, breek hun tanden in hun mond” (vers 7) en “De rechtvaardige zal ... zijn voeten wassen in het bloed van de goddeloze” (vers 11) zijn geen woorden die je zomaar even zingt. Met collega's en belangstellenden heb ik in maart toch bij deze psalm stil gestaan. Zie wjdwn.nl/psalm-58.

Colofon

Willem-Jan de Wit is docent Bijbelwetenschappen en systematische theologie aan het Evangelical Theological Seminary in Cairo. Voor dit werk is hij door de protestantse zendingsorganisatie GZB uitgezonden vanuit de Noorderkerkgemeente in Amsterdam. In het kader van het GZB-programma "Deelgenoten" wordt zijn werk mede gesteund door de Sionskerk Ameide en de hervormde gemeenten van Giessenburg, Goedereede, Polsbroek-Vlist en Sliedrecht. Via deze nieuwsbrief houdt hij u als familie, vrienden, gemeenteleden en belangstellenden op de hoogte van zijn werk en ervaringen in Egypte.

Dr. Willem J. de Wit, ETSC, 8 el-Sekka el-Beda, Abbaseya, Cairo 11381, Egypt | 00-20-127-2800851 | willemjdewit@hotmail.com | [willemjdewit \(skype\)](#)

Het Evangelical Theological Seminary in Cairo leidt toekomstige predikanten op voor de presbyteriaanse (protestantse) kerk in Egypte. Daarnaast biedt het seminarie in Caïro, Alexandrië en Minya diverse deeltijdopleidingen aan voor belangstellenden. Wie het Engels voldoende beheerst, kan doorstuderen in het Master of Theology (ThM)-programma. Veel oud-studenten hiervan zijn inmiddels zelf betrokken bij de opleiding van predikanten in Egypte en Sudan. Ook westerse theologiestudenten kunnen (een deel van) deze masteropleiding volgen. In totaal telt het seminarie zo'n 300 studenten.

ETSC | etsc@etsc.org | etsc.org

De GZB werkt graag mee aan de verspreiding van deze nieuwsbrief en stelt uw meeleven en gebed zeer op prijs. U kunt uw betrokkenheid óók tot uitdrukking brengen door een gift over te maken op NL91 INGB 0690 7624 45 voor het werkersfonds "W.J. de Wit" of voor andere onderdelen van het werk waar de GZB wereldwijd bij is betrokken. Via de link op wjdw.nl/geven kunt u een eenmalige of periodieke bijdrage eenvoudig online regelen. We zijn dankbaar voor uw onmisbare steun, zodat het werk voort kan gaan en zelfs kan groeien. Als u deze brief niet per post hebt ontvangen, maar volgende nieuwsbrieven wel graag per post ontvangt, geeft u dan uw adres door aan de GZB. Geeft u een adreswijziging ook altijd door aan de GZB.

GZB, Postbus 28, 3970 AA Driebergen
0343-512444 | info@gzb.org | gzb.nl

Contactpersoon binnen de Noorderkerkgemeente te Amsterdam is dhr. René Maarsman. Spreekt u hem gerust aan als u meer betrokken wilt zijn bij het werk van Willem-Jan. Zijn e-mailadres is r.maarsman@gmail.com.

Op facebook.com/willemjdewit heeft Willem-Jan een vriendenkring van ruim 3000 personen. Vooral zijn foto's van het leven op het seminarie en in Egypte worden breed gewaardeerd. Stuur u gerust een vriendschapsverzoek.

Kort nieuws (2)

Blijf mij nabij. Pas zongen enkele studenten tijdens een culturele avond de Arabische versie van het bekende avondlied "Blijf mij nabij" ("Abide with me" in het Engels). U kunt het terugluisteren op youtube.com/willemjdewit.

Reformatielezingen. Misschien denkt u: zie ik op bovenstaande foto op de achtergrond een half hoofd van Maarten Luther? Dat klopt. In de grote zaal van ons seminarie hangt dit jaar een groot doek met hoofden van de belangrijkste reformatoren. Deze zaal is namelijk ook gebruikt voor een serie lezingen over de bekende *sola's* van de Reformatie. Een christelijke televisiezender heeft de lezingen gefilmd en het plan is de tekst van enkele lezingen over enige tijd ook in het Engels en Arabisch te publiceren in ons online seminarietijdschrift. Zie journal.etsc.org.

Formulier volwassendoop. Op verzoek vanuit Nederland heb ik met Maurice Gaber (de zanger op bovenstaande foto) na het formulier voor de kinderdoop en het avondmaals-formulier nu ook het formulier voor de volwassendoop in het Arabisch vertaald. Zie wjdw.nl/formulieren.

Bridging Gaps. Begin september hopen Maurice en zijn jaargenoot Ephraim Masoud (die net als negen anderen op dit moment hier in Caïro de predikantsopleiding afronden) voor drie maanden naar Amsterdam te komen om deel te nemen aan "Bridging Gaps" ("kloven overbruggen"), een studieprogramma voor niet-westerse theologiestudenten, waar dit jaar voor het eerst ook de GZB bij betrokken is.

Verlof. Zelf hoop ik van halverwege de zomer tot half september naar Nederland te komen voor verlof. Zondag 27 augustus t/m zondag 10 september ben ik beschikbaar voor voorlichting, om te vertellen over mijn werk en de kerk in Egypte. Wilt u mij uitnodigen, neemt u dan contact op met het GZB-kantoor. Zodra het rooster met afspraken rond is, hoop ik het op wjdw.nl te plaatsen.

Deelgenoten. Zoals u in het colofon ziet, zijn er naast de vertrouwde namen drie nieuwe gemeenten die mijn werk steunen via het GZB-programma Deelgenoten: de Sionskerk in Ameide en de hervormde gemeenten van Giessenburg en Goedereede. Dank voor alle oude en nieuwe betrokkenheid!

Gebedskalender. De GZB verspreidt elk kwartaal een gebedskalender om de betrokkenheid bij het zendingswerk te bevorderen. Voor het derde kwartaal van 2017 heb ik de punten voor 15-17 september aangereikt. De kalender is binnenkort te vinden op gzb.nl/over-gzb/publicaties.